

# TELEGRAFUL ROMANU.

Telegraful este de două ori pre septemana:  
Duminică și Joi. — Prenumeratia se  
face în Sibiul la expeditia joiei, pre afara la  
c. r. poste cu bani gata prin scrisori francate,  
adresate către expediția. Pretul prenumera-  
tiei pentru Sibiul este pre anu 7 fl. v. a.  
ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 10.

ANULU XXIII.

Sibiul in 214 Februarie 1875.

tra celelalte părți ale Transilvaniei și pentru pro-  
vinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. și pre  
o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru prime, și terti  
strenue pre anu 12 1/2, anu 6 fl.  
Inseratelor se plătesc pentru întâia óra  
cu 7 fl. și următoarele pentru a doua óra cu 5 1/2, fl.  
și pentru a treia repetare cu 3 1/2, fl. v. a.

Sibiul I Februarie.

(298)

Până când privirile intregiei monarhie, că sa nu dicem mai multu, erau indreptate asupră evenemintelor ce se desfășura în Budapest, credem ca am fostu în dreptu să nu le ignorămici noi, și pre cătu ne este cu putinția, după impregiurările noastre, ne-am si silitu a le ilustră din mai multe său mai putine puncte de vedere, atât prin articulii speciali, cătu si prin raporturi despre dieta de adreptul. A motivă purtarea noastră mai pre largu e de prisosu, ea este motivată prin insemnata evenemintelor insesi.

Bateru atâtă, déca nu ni este datu si nouă românilor a participă de adreptul la afacerile, cari impletesc, si inca strinsu, si interesele noastre parase de noi insine (că sa le impletăsc altii) in cunună vietiei de statu, acolo unde voru altii, dara nu unde aru trebuī sa staruim sa fia implete. Căci, déca amu incepe ierăsi a face listă cestiunilor, cari ne atingu pre noi români in interesele cele mai vitali si cari s'au desbatutu si votat in dieta din Budapest numai dela 1869, ori numai dela 1873, incocă si déca nu ne-am pune curmedisii preste conscientia, ni s'aru infurnică pielea si ni s'aru radică perulu maciuca in capu de grăză negligintie celei mari natiunali, pusa sub firmă cea plausibile a resistintei (?) passive.

Obiectiunea ce ni s'aru face cu aratarea spre acei putieni connatiunali ce au luat si iau parte la dieta, ca nu folosesc nimică, déca s'aru face, nu o amu puté consideră decâtă de o nisuntia spre a acoperi slabiciuni, cari de unu tempu incocă, rodu, in diverse forme, la radecinile esistintei noastre natiunali. Nici sasii d. e. nu suntu impunatori prin numeru in dieta. Nici ei nu potu arata învingeri numerose in dieta. Dara luptele loru nu se potu numi nici decum sterpe; si de alta parte ei puteau fi si mai nepasatori decâtă noi cătra cele ce se intempla in casă tierei de pre malul stâng al Danubiu, pentru ca au pre „fi-delii constitutiunali“ dincolo de Laită, au pre Bismarck cu tota Germania, la spatele loru.

Reflexiunile aceste nu suntu reprimatiuni. Ele suntu unu ofstatu durerosu, in fată evenemintelor celor noue, cari ne voru ingropă si mai adencu in nepasarea noastră si in nepasarea acelora ce croiesc singuri sortile noastre, fără de a se audă in lumea politica o singura voce valorosă si din partea noastră.

Orologiul parlamentariu din Budapest va stă pre locu vre-o căteva dile, pentru ca votarea bugetului in desbaterea generale este primita. Ministrul presedinte Bitto a si plecatu la Vienă, inca alalta-eri, spre a raportă Regelui si a face si propuner. Vre-o căteva dile avemua asiă dă regazu sa ne întorcem sp̄re alte afaceri. Intrebămu ince spre care?

A ne amestecă in controversele unor foi române despre conferinta natiunale, despre formă convocarei ei si alte cestiuni secundarie, ni se pare ce-va superfluu. A ne demite la critici său recensiuni asupră unui memorandum necunoscutu, despre carele ince se dice ca este o palida copia de pe celu al comitetului natiunalu

dela 1872 si pre care faptulorii lui principali lu reclama de unu ce de natura privata, ierăsi este si mai superfluu. Astfelu de discussiuni despre lucruri purtate, cum dice óre cine, că doi bani in siepte pungi, mai alesu după ce lucrurile au trecutu prin unu fiasco, potu pré lesne duce publiculu pre terenul celu sterilu alu fraseloru, pre acea arena arinosa, său nasiposă, de cuvinte cautate, impenate cu niscari date neesacte, pre care arena unu providentialu cu altul si invertu caii de bataia, pâna când se urescu si ei de luptă loru si desgusta si pre altii, nu numai de lupta, dara si de interesulu de a vedé ce-va, de a audí ce-va.

Déca deschidem colonele diurnalelor noastre dela 1865 incocă si urmarim desvoltarea evenemintelor in patria, apoi trebuie sa dicem ca icón'a de mai susu s'a repetu de mai multe ori si ni se pare ca suntemu pre ací sa o vedem repetiendu-se de nou, pentru că in fine, din consideratii politice asiă de inalte incătu sa nu le pricpea nici acei ce le propaga, ieră — „sa cuprinda tacerea tóte“.

Suntu ómeni cu gusturi deosebite; acei ince, cari avem ante acte asiă de frumos, cum suntu a le noastre; acei ce amu indigitatu totudună spre ce-va positivu si spre ce-va realu si totu odata folositoriu natiunii si patriei, aru trebuī că sa nu lasămu a ni se seduce si privirile noastre asupră desiderielor politice nascute din mai susu atinsele „inalte“ consideratii „diplomatic“: *tantum propter delectationem*. Sa lasămu pre fia-care după placerele sele; dara noi sa ne continuāmu opera nostra, carea cum amu disu este si natiunale si patriotică, cu atâtua mai vertosu, cu cătu astadi vedem enunciatiuni indirecte, in intielesulu acestă, chiar si dela barbati de pareri opuse parerilor noastre.\*)

Vomu dă de greutăti? Au datu si altii, au datu toti de mari greutăti, căti au si realizatu ce-va folositoriu pentru popor.

Sperămu inca ca conferinta natiunale, nu va fi manata cu vorbe frumos ad *calendas graecas*. Sperămu mai departe, ca ea va avea rezultatul dorit. Dara după esperintiele de pâna acum avemua totu dreptul sa ne temem si de contrariu. Si sa sufremu că si la alegerile viitorie dietali connatiunali nostri sa fia espusi la bună placerea unor si altor a?

Asia ce-va sa nu mai fia.

In inimile ininteligintie noastre, si prin trens'a in inimile poporului nostru, se petrunda o ambitiune mai nobile decâtă la alegerile trecute. Clatinarea că tresti'a sa fia delaturata cu totul. Resolutiunea sa decoreze pre fia-care alegatoriu, că sa dovedim prin fapta, ca suntemu unu popor demnu de libertăti constitutiunale si cu maturitate politica. Resolutiunea acăsi e de lipsa din bunu tempu, căci iata vine tempulu reclamatiunilor, si déca au fostu cându-va de lipsa că sa ne cugetămu seriosu la basii acesti pregatitori, este acum, cându legea electorale este asiă dîndu nouă si prin diversele ei dispusetiuni va dă ansa la multe reclamatiuni.

Sa vorbim putienu, dara sa lucrem mai multu; căci numai asiă

vomu dovedi ca ne-amu pastratu neatisu naturelulu nostru natiunali, care se cuprinde in cuvintele: *Tace si face.*

In ultimulu numeru din „Mémo-  
rial diplomatique“ gasim urmatorele  
renduri, sub titlulu de „crisa orientala“:

„Dela resbelulu din urma si dela convulsiunea teribila ce a rezultat din trenciul, Occidentul e, că sa dicem asiă, abandonat la ala doilea planu; Orientul ocupa aproape singuru scenă politica. Este fără probabilu ca evenimentele cele mari ne voru veni de aci inainte din Livantu. Aceste evenimente inse voru fi putieni satisfacatorie, că totu ce ne vine adi din afara.

Déca Europa e bolnava, lumea musulmana e amenintata de ruina. Diplomatia pote fără bine sa sustina cătu de multu imperiul otomanu, acestu imperiu se afla intr'o lucrare de disolutiune.

Populatiunile crestine supuse Portii si statele vasale dependinti de Turci'a se afla intr'o stare de revolta latenta contra Sultanului. Pre cându acăsta revolta n'astepta de cătu o ocazie spre a isbucni si ia pre fie ce dī portiuni mai amenintatorie, guvernul turcescu stă nemiscat; elu e neputinciosu spre a opri populatiunile si a garantă pacea in domenele sele. De aci o stare de lucruri neliniștitorie pentru puterile vecine si care amintesce vechi'a republica a Poloniei. Aceste poteri astăptă de adi pâna mâne, dintr'unu momentu intr'altul, că linistire sa fie turburata la hotările loru.

Cându unu membru din familiă europenă e bolnavu precum e Turci'a, nu trebuie sa ne mirăm, déca vecinii iau mesuri de precautiune si déca cauta a se garantă la tempu contra eventualitătilor ce s'aru potea ivi intr'unu viitoriu mai multu său mai putieni apropiat.

Incidentul din Muntenegru s'a rezolvat, gratia concursului activu al celor trei puteri aliate, dara fur tunul bubui de tota parte si vulcanul pote aruncă flacari asupră altor puncte si mai curențu pote de cătu ne-amu asteptă.

E fără de temutu că evenimentele extraordinare ce vinu din Orientul, intr'o dī sa nu schimbe echilibrul generalu intr'unu modu altmintreni cu multu mai gravu de cătu cum a fostu cu cele două resbele din Orientul.“

„Press'a.“

## Dietă Ungariei.

Budapest 1 Februarie 1875. La ordinea dilei de astadi se continua desbaterea generale asupră bugetului si primulu oratoru insinuatu la cuventu e cont. Lónyay.

Oratorul descrie pre scurtu situatiunea, care e intr'adeveru serioză, dara nu fără sperantia, si arata, ca densulu a presemnatu dejă in anul 1867 in liniamente mari principiile ce trebuie observate in politică financiale, cari si astadi suntu recunoscute. Vindeca sa esimu din confuziunile financiare de astadi trebuie sa ne nesuim inainte de tota sa creăm unu buget normalu, care sa corespunda puterilor tieri si sa introduca odata crutarea recomandata de tota lumea. Oratorul desfasura principiile cari

suntu decisive la statorirea bugetului. Cu nesuntia de a restabilii echilibrul in bugetu in restempu de 2-3 ani, trebuie sa mergă mâna in mâna măsurile necesare pentru radicare contribuabilitatei cetățienilor.

O mare erore a fostu, ca in anul 1848 la constituirea ministerelor s'a acceptat sistemul francesc de portofoliu fară de a se consideră sistemul practic a Engliterei, care pastrează pentru premierul mare influența. Asemenea erore mare este modul cum se desbate bugetul in camera; s'a intemplatu ca in 1870 preliminarul erogatelor s'au urcatu prin propunerii din partea deputatilor sengurătei mai susu de unu milionu, pre cându trebuie sa se observeze principiul de a ne padă de ori-ce plusu in erogate.

Acum când deficitul esiste deja trebuie firesc sa ne ingrădime de acoperirea lui, dara oratorul tiene ca nu este acomodatul planul de a esoperă acăstă prin o rapede si atâtă de considerabila urcare a contribuitorilor, mai bine sa ne resolvem a introduce urcare gradatim si sa luăm unu ciclu de 2-4 ani de baza la computare. Oratorul numai atunci poate vota linistită urcare dărilelor, cându s'ară convinge printru unu planu sistematic, ca sacrificiile intr'adeveru ducu la scopulu dorit. Acăstă linistire trebuie sa o dăm si poporului, care platesc contributiunile.

Oratorul desvălă apoi in detaliu propunerile sele ce le tiene necesarie pentru restabilirea echilibrului in bugetul statului, arata cu cifre, căci s'ară potă crutiă in restempu de 3 ani in fia-care resortu, in fia-care ramu din administratiunea statului, atinge in genere reforma contributiunilor, mai alesu contributiunea de pamant si discuta in detaliu avantajele ce le pot temu avé dela o revisiune corespondentă a tratatului vamalui si comercialu.

Dupa o scurta polemică contră lui Moritz oratorul indigătă la Anglia, unde după asemenea crise financiare grele vindecarea relatorul s'a intemplatu numai cu incetul fără de a ingreuna de odata pre contribuitorii cu sarcini nesuportabile, capitaliele perduite s'au recastigat mereu prin munca neobosită. Acăstă se intemplatu astadi in Francia intr'unu modu admirabil. Oratorul relevă necesitatea de a regulă si emancipa creditul. Deslegarea cestiunei bancei este de neaperata trebuită. Densulu nu este amicul monopolului de banca, totusi intre impregiurările actuali astă ca nici sistemul libertătiei de banca nu este acomodat si doresce o resolvare care sa corespunda mai bine cu consolidarea creditului si cu interesele tieri.

Dupa o pauza de vre-o căteva minute, ce o dispune presedintele, se primesc nuntiul casei de susu despre acceptarea proiectului de lege relativ la cladirile noue din capitală, si după acăstă continua Lónyay, ca mesuri timide nu au nice unu rezultat, numai o pornire energica ne poate ajută, si apoi trecendu la desvoltarea principiilor sele despre politică internă, oratorul arata, ca si densulu doresce prolongarea sesiunii dietale si măsorarea numerului deputatilor. Necesaria, că reforma parlamentului este si reforma administratiunei si coalitiunea celor două partide mari din dieta, pentru a pune unu guvern

\* „Gazeta Transilvaniei“ nr. 8 a. c.

tare, care radiematu pre o majoritate compacta sa fia in stare a esecută măsurile necesarie pentru imbunatatirea stărilor financiali. Oratorulu termina cuventarea sea cu cuvintele: Videant consules ne quid res publica detimenti capiat.

Aici mai amintim, ca Lonyay cunoscendu ca in cercurile mai inalte nu se bucura de incredere, ba monarchulu nice ca l'a considerat intr'un tempu, a accentuat in desfasiurarea parerilor sele, ca in bugetulu armatei comune nu se potu face reductiuni, si prin acésta a voită sa recastige bunavointia cercurilor mai inalte, pre cându in parlamentu are la spatele sele o partida. Nu patriotismulu adeveratu, ci farmecul portfoliului este motorulu nesuntielor contelui Lonyay.

Dupa densulu ia cuventulu ministrulu de comerciu G. Bartal. Discursulu seu propus cu efectu se nisuesc dupa o scurta polemica contra lui Sennyey sa dovedeșca, ca nu guvernulu, nu majoritatea singura, ci intregu parlamentulu pôrta vin'a erorilor. Tôta lumea cerea drumuri fravate, tribunale, scoli si astadi se inovațies numai majoritatea pentru sarcinile cele mari. Se cerea energia, administratiune buna, justitia grabnica, reforme radicali, si tôte acestea cereau si medicamente radicali. Oratorulu recunosc insemnatarea revisiunei tratatului comercial si vamalu si crede, ca e posibila, relativu la deficitu recomenda proiectele ministrului de finanțe si termina cuventarea sea intre aplausul partidei deakiste.

Baronulu Sennyey replica in cestiune personale si dupa ce se rectifica Bartal se inchide siedintia.

In siedintia casei representative dela 3 Februarie ia mai intâiu cuventulu in desbaterea generale asupra bugetului Colom. Tisza.

Oratorulu asigura mai intâiu, ca se va abtiené dela ori ce recriminti fiindu necesitate imperativa de a cugeta linisiti si destepți la vinderearea stărilor rele de adi. Numai contr'a unor passuri din cuventarea lui Bartal se vede necesitat a polemisă. Ministrulu de comerciu pasindu contr'a partidei deakiste a arestatu o mare neecuitate gresindu totu odata si contr'a principiului de parmentarismu. Oratorulu esplica in detaiu pentru ce densulu impreuna cu partid'a sea, in butulu purcederei de

pâna acum, nu primeșce bugetulu nice macarui de basa la desbaterea speciale. Guvernulu de astazi nu este unu guvern responsabil, ci unu sistem dicasterialu, cu deosebirea numai, ca in fruntea despartimentelor senguratece sta unu ministru, caci altintrenua nu se potea supune, ca camera a votat mai multu decât a preliminatu. In acestu casu guvernulu trebuiá sa respinga responsabilitatea, dara nu sa dea sumele. Câtă de putin avem unu adeveratu sistem parlamentariu demonstra imprejurarea, ca barbatii cari au luat odinioara parte la guvern, devin de comunu nefolositor, pre cându intr' alte tieri adeveratu parlamentarie se inroléza in sirurile opositiunei. Partid'a stanga respinge de asta-data bugetulu pentruca nu are incredere in guvernulu actualu, mai departe pentru ca nu tiene corespondientiu lucru sa substerne unui guvernui viitoru bugetulu gat'a avendu acésta de urmare o negligentia, de ore ce guvernulu si asia a asigurat trebuintele pre unu anu.

Despre posturile senguratece oratorulu nu voiesce sa se enuncie ci observa cu privire la proiectele de dare, ca acestea nu se justifica nice din punctu de vedere fiscalicu fiindu ca confisca si capitalulu ce mai avem inca. A urca contributiunile fara de a regulă totu in acel'a-si tempu creditulu si a face ce-va pentru a radică contribuabilitatea cetatenilor duce tiér'a deadreptulu la seracia totale. Nepotendu sa delaturâmu relele stări financiali la momentu mai bine sa ni luâmu refugiu la unu nou imprumutu decât sa atacâmu capitalulu. Aici substerne conducatorulu stangei proiectulu de resolutiune relativu la respingerea bugetului si incepe a resfir relatiunile de partida.

Cu privire la legile de complanare, din 1867 domnescu in tiéra pareri gresite. Oratorulu imparte aceste legi in 3 grupe: I. articululu XII: 1867, care nefindu legatu de unu terminu detierm uritu e validu numai pâna cându toti factorii legislativi se pronuncie cu unanimitate pentru o modificare 2. Dispusetiunile ce se referesc la cuota si la tratatulu vamalu, in privintia căroru trecendu terminulu se potu face propunerii nôue; 3 deobligamentele ce se referesc la cuota datorilor de statu, pre cari trebuié sa le implinim, pâna cându va fi amortisata o parte a capita-

lului. Infintiarea bancei nu se tiene de afacerile comune. De aci urmează, ca modificarea articulului XII nu va veni curendu pre tapetu, dara pâna atunci nu trebuie sa punem mânile in sinu.

Oratorulu nu astépta reductiuni mari in erogatele comune, pentru ca intr'unu tempu cându întréga Europa a tiene o pace inarmata monarchia nostra nu pote sa-si espuna siguritatea sea eventualitătilor unui resbelu fara de a fi pregatita.

In giurulu legei dela 1867 s'a grupatu partidele si acésta cu dreptu. Oratorulu a fostu condusul de doue motive: densulu speră ca parerile partidei sele cu privire la complanare si voru eluptă majoritatea, mai departe, ca tôte partidele fara privire la pozitioanea loru fatia de intrebarea de statu voru promovă binele materialu alu tierei. In amendoue sperantele oratorulu s'a inselatu, acum constându-se reulu trebuie sa ne intrebâmu: Ce ne pote ajută? Unu unicu mediloci este, si adeca partidele trebuie sa nu cugete la cestiuni viitorie, ci la modulu ca cum voru pute rezolve problemele momentane.

Oratorulu schităza apoi in linia mente principali propunerile sele relative la reform'a administratiunei, justitiei s. a. si termina, ca spre rezolverea celor mai urgente intrebări momentane sa se impreune membrii din tôte partidele, cari suntu de acordu in parerea acésta fara de a se cere dela fia-care sa se lase de principiele sele. Intorcându-se cătra partid'a deakista dice oratorulu, ca regularea rapeda a financieloru jace in interesulu ei propriu, fiindu ca altintrenua nu va puté ea insasiimplini articululu XII: 1867. De asemenea sa cugete si opositiunea, ca o modificare a acestei legi va fi cu putintia numai cându Ungaria va dispune de finacie regulate. Acésta impregiurare sa o considera si natuinea cându se apropie de urm'a alegerei.

„Amu — termina oratorulu — cuventulu poetului inaintea ochilor: „Patri'a inainte de tôte!“ si terminu cu cuvintele lui Nelson: „Eu mi-am facutu datori'a.“

Passulu din urma alu cuventârci tu primitu de cătra partid'a deakista cu aplause. Baronulu Sennyey. P. Somich, bar. Kemény si Uermenyi gratulala oratorului dupa terminarea cuven-

tarei. Se forméza grupe, care discuta „evenementul“ dilei.

Cuventarea acésta a corifeului din stâng'a a fostu intr'adeveru unu evenementu. Dela inaugurarea sistemului actualu Tisza a combatutu cu multu zel pactulu dualisticu, de căte ori s'a datu ocasiune sa cuventeze in parlamentu.

Acum urmă si elu exemplulu lui Ghyczy, despre a căru esire din falanxulu opositiunei nu se aflau destui termini aspri pentru imputare pre tempulu cându acel'a trecu in castrele partidei deakiste. Dorulu dupa unu portofoliu ministerialu facu pre oratoru sa uite programulu seu, adeca cunoscutele puncte biharice, si sa se lase de o lupta, alu cărei succesu devenise in tempulu din urma ilusoriu, ceea ce marturisesce si densulu cu destula sinceritate.

O brosura a aparutu sub titlulu: „Consideratiuni asupr'a organisatiunei artileriei austriace,“ carea se dice ca are de autoru pre archiducele Ioanu Salvator, a facutu sensatiune mare in publicistica, iéra autorului a causat transferarea dela artilleria la reg. 12 de infanteria, in cualitatea sea de colonel.

Autorulu releva necesitatea unei aliantie a monarchiei nostra cu Russi'a care ofere avantagie durabile pentru ambele imperie; intr'o atare alianta jace garanti'a unui viitoru fericit pentru monarchia nostra. In respectu militariu acésta alianta este identica cu asigurarea spatelui, frontulu strategic este definitivu pronuntiatu.

Caus'a acestorui ingrigiri este destulu de precisata prin urmatoriulu pasagi din citat'a brosura:

„Cu tôte asigurările de amicitia trebuie sa fimu deplinu in chiaru, ca nesuntiele expansive ale imperiului prusso-germanu din vecinatare perclîza intregitatea monarchiei. Unitate natuinala si aneciune natuinala au devenit principie la intemeierea statelor moderne si a datu impulsulu la resbelele cele mari din tempulu nou. Cine pote contesta inaintea acestui faptu ingrigirile basate in privintia patriei nostre scumpe, dara nefericite?“

Autorulu tiene eventualitatea unui resbelu intre Austro-Ungaria si Prusso-Germania de neevitabila, de ore-ce limitele Germaniei au lipsa de a se

## EGISIOARA.

### Iérn'a din est'anu.

Dupa prorociele betrânilor si a calindarelor de o suta de ani, dara mai alesu, dupa prasirea aluneloru in vîr'a trecuta, asteptâmu cu totu dreptulu pre alb'a neaua sa tabarésca de tempuriu asuprane si sa fia durabile, penrucrea creștinii sa-si pôta parlí porcii si in medilocul satului; iéra carnati si cartabosii sa tienă pâna la capetulu carnelegilor, déca nu si mai depare.

Déca ne aducem bin eaminte, Archangelii ni au adus putenia fluturéla; dara abia a tienutu dôue dile si campiele cele albe au remas cum suntu ele mai nepotrivate pentru inspiratiuni poetice, — negre.

Speraramu ca S. Andrei ne va dñri cu ce-va. In desertu. Ne mutaramu sperantiele pre S. Nicolau.

Dara si atunci — totu in desertu. Abia Craciunulu ne aduse néua si ni facu iérn'a iérn'a. Inse pre cându asteptâmu gerulu botezului, sa inghietie ap'a in caldarusia, ce se vedi? cam-

puri brasdate, parau pre tôte potecete, parea ca suntemu pre la sănti (40 martiri). Ast'a inse fu numai o siaga a ierniei, caci sambata, eri a fostu septaman'a, a inceputu mereu mereu nsiu, a ninge si de adi e septaman'a incóce avem cea mai buna cale de

Au si iernile capriciele loru; dice inse óre-cine, omu, care se vede ca s'au ocupatu cu meditatiuni asupr'a ierniei mai multu decât mine, ca „sa ne para bine déca voru fi tôte iernile asiá, caci aru puté fi si mai reu.“ Cum? cum? va intrebâ cetitoiu. Eata asiá! Aru puté ca tôte Europ'a mai de cătra media-nópte sa fia o cămpia alba si de ghiatia, buna ore totu asiá ca Grönland'a.

Ca nu este asiá, si ca vedem

iern'a infrenata de frig de multe ori in mediloculu ei, si pre urma alungata cu multu mai curendu decât de exemplu din Americ'a nordica, din aceea latime, avem sa multiamu unei insule, la care noi nici nu cugetâmu, unei insule, carea este espusa că o avantgarda, spre a înfrângi si a paralisa isbitur'a cea veementa a ierniei.

Insul'a acésta este Island'a, pre carea Ddieu s'o tienă deasupr'a apei,\*) caci perirea ei sub luciu mărei aru fi mórtea multor de pre continentulu nordicu alu Europei.

Insul'a acésta, carea este asediata in mediloculu oceanului atlanticu, in aceeași inaltimie nordica, in carea se află punctul celu mai estremu alu peninsulei scandinavice. insul'a acésta jace togm'a in lini'a, care desparte arterile cele doue ale hemisferii nordice a pamentului nostru. Ea desparte cursulu său torrentulu celu rece polare, carele petrunde din regiunile cele de ghiatia ale nordului arcticu spre media-dì, si recorese zon'a cea ferbinte, — de cursulu numitul si golficu, a cărei massa mare de apa calda, dintre Afric'a si Americ'a, trecându prin vecinatatea continentului nostru, spre media nóptea, respandesc caldura si viatia. Cursulu cestu din urma aru esistă si fără de Island'a. Nu aru avé inse influența cea binefacatoriu in mesur'a, carea o vedem

\* Insul'a este vulcanica si că atare este posibilu că intr'o dì sa dispara.

mai in tôte iernile si mai cu séma primaverile, déca insul'a nu s'aru află in punctul, in care de o parte isbesce cursulu golficu si se resfrange in valuri spre Europ'a si de alta parte, déca aceeași insula nu aru apară cu spatele sele de cătra Europ'a cursulu celu rece si sloii cei mari de ghiatia, din pările arctice.

Meteorologii cei mai noi si cu deosebire capitanulu francesu, baronulu Letourneur Hugon, a constatatu, ca insul'a Island'a e cea mai momentuoasa statiune meteorologică pentru tierile noastre. Si este lucru fôrte naturalu, că in punctul, unde se intalnescu contrarietăți asiá de aprige a le temperaturi si nisuirescu spre o egalizare, sa se nasca schimbările cele mai inversive. Ací se si nasca venturile cele infricosante nordvestice, cari aduc pre mările nordice atâtea fatalități.

Pentru ca, dupa ce parasesce solele ceriulu arcticu si intra nóptea cea lunga, de luni de dile, temperatur'a scade. Caldura cătu petrunde de cătra media di se absorbe de munti cei de ghiatia, cari incungiura polulu nordicu. Pre tôte lini'a sirului de munti de ghiatia, carea se intinde dela Grönland'a americana pâna la Novaia Semjia rusescă, intra o linisce egalizatoriu in temperatura. Island'a inse, carea jace intre ultimele cursuri său torrenti caldi, este martor'a luptei in natura. Cându se apropria solele iéra de regiunile nor-

largi spre orientu. La unu atare casu autorulu speréza, ca Austri'a cu tóte poporele sele se va lupta pentru esisténtia cu tóta barbat'a fiindu ca unu atare resbelu va fi celu din urma si va decide definitivu esisténtia séu stingeră monarchiei nóstre dintre statele continentali. Pentru unu atare evenementu trebuie sa folosim tempulu ce mai avem, — termina autorulu — pentru a ne crea celu putien preconditiunile unci defensive norocose.

Cine observa miscările din imperiu germánu, cine vede, cum Germania inarméza mereu, pre cându de alta parte asigura poterile despre o pace durabila, si in fine cine tiene contu de consecutiente luptelor gloriose ce le a avut germanismulu in tempulu din urma, acel'a nu pote deduce din premisele istorice date alt'a decatú ca Germania nu se va odichni pâna ce nu va intrá in limitele sele naturali; ea graviteaza spre orientu si pentru a ajunge trebuie sa tréca preste ruinele monarchiei nóstre. Iéta caus'a intemeiata a acestor funeste ingrigiri!

### Orientulu militaru.

Conflictulu celu recentu, care éra aprope sa puna focu la cele patru colturi ale Orientului, si care n'a doritu potolirea lui imediata de cătu energicei interveniri a puterilor celor mari, este din nenorocire din acele pericole care potu sa renasca dintr'unu minutu intr'altulu. Pre cătu tempu divanulu nu va modifica intr'unu modu radicalu linia sea de conduită, pre cătu tempu elu va pleca dela acestu principiu ca crestinii cari locuesc in imperiu turcescu suntu inamicii sei naturali, suntemu autorisati a ne teme de intorcerea incidentelor, ale căroru consecintie desastróse diplomati'a nu va avea pote totu-déun'a puterea sa le previna.

Sgomotulu armelor pote sa resune, in minutulu celu mai putien asteptatu, de cealalta parte a balkanilor. Malulu stengu alu Dunarei séu gurile Cattarului potu sa fie inca odata, precum au fostu forte adesea dela incepulu acestui secolu, teatrulu unor lupte sangerose intre turci si crestini.

In ce conditiuni s'aru produce astazi aceste lupte necontentu amintiatórie, déca aru isbueni? Ce forte aru putea sa opuna principalele

crestine armatelor Sultanului? Si, din partea loru, ce numeru de ómeni aru potea sa puna turci in campanie? De asemenea natura suntu intrebările care si le pune cine-va in fati'a unoru asemenea eventualitati, si a căroru solutiune ofera, in momentulu de fatia, unu adeveratu interesu de actualitate. De acea, de-si amu mai avutu ocazie, de mai multe ori, sa vorbim lectorilor nostri asupr'a acestui subiectu, credem ca trebuie sa mai revenim odata, spre a resumá, in putine cuvinte, pre cătu se va putea insa de esactu, situatiunea militaria a Orientalui.

Astfelui, dupa cum ne scrie la 25 Decembrie trecutu corespondentul nostru dela Constantinopole, raportul oficialu adresatu Sultanului de cătra marele-viziru Husein-Avni-Pasi'a radica la 182,874 soldati si 29,650 cai efectivulu trupelor turcesci in tempu de pace. Pe picioru de resbelu, aceasta fortia activa, totu-déun'a gat'a, dice raportulu, de a intrá in campanie, pote sa fia imediatu radicata la 199,155 ómeni si 54,532 cai. Pre lângă aceasta armata activa, exista totu-déun'a o rezerva (Redifii) pre care marele-viziru o evaluéza la 5 séu 600,000 ómeni. Adoptându aceste cifre, amu ajunga astfelui la o fortia totala de 800,000 ómeni. Afara de acestea artilleria poseda 2184 piese de campanie si 84 mitralize. Acestea suntu cifrele oficiale.

Ómeni competinti inse, care au facutu calcule esacte asupr'a situatiunei, evaluéza ca, in starea actuala, o mare parte din aceste fortie este dabiá pre calea organisatiunei. O brosura publicata de curendu de cătra unu oficiu alu armatei austriace fiseaza la 340,000 ómeni infanteria, 35,000 cavaleria, si 732 tunuri, fortele reale pre care Turci'a aru potea sa le puna pre picioru in casu de resbelu.

Aceste trupe au, este forte adeveratu, avantajilu de a fi bine disciplinate, bine instruite, si forte seriosu comandate. De mai bine de trei-dieci de ani, oficeri europeni, printre care a figuratu intre altii feld-maresialul Moltke la debutulu carierei sale, si-au datu ostenel'a de-a vâri in capulu armatei turcesci principiele strategiei moderne.

De partea principatelor crestine, fortele cari aru potea fi opuse ace-

stre. Atunci pre la Rosalie ne pomenuim deodata cu căte unu frig uasi de simtitu, incatú cautamu tóte cojócele, iéra neguatiouri de lemne si de cărbuni canta psalmi de bucuria si joca inaintea magazineloru. Atunci cunoscem noi europenii cătu ni esf'e de buna insul'a Island'a.

Nu credem ca se va indoí cine-va, ca period'a de ghiatia a incetatu in Europa septentrionale (de media nöpte) numai dela aparint'a Islandei incóce. Este naturalu dara, ca in data ce aru disparé ierasi sub apa, si acésta se pote intempla — exemple suntu destule, — pace buna! de verdia crétia! pace buna de ciuciuleti, ciuperci si bureti! pace buna de spinatu si de o inghititura buna dela Bobâln'a séu dela Balcaciu! Atunci gerulu nu se mai intrerupe tocmai pre cându stâmu gat'a sa facem o escursiune cu san'a. — Si pentru diurnalisti va fi reu in monotonia cea lunga a ierilor uniforme, căci pre cine va interesa atunci sa cetesca, déca s'aru scrie de exemplu o notitia: *frigulu se continua*; o usiurintia aru avé numai acele diurnale, căroru li place sa spuna lucrile cu ani inainte. Atunci aru puté dice: „Noi amu predisu cu *siepte ani* inainte, ca si in iérn'a acésta va fi dela incepulu pâna la stersitu totu frigul.“ Dara de tempuri de aceste sa ne feresca Ddieu!

Câte odata ratacesce si pre latura ostica a insulei căte unu munte de ghiatia si se scobóra pâna pre la insulele faroice. Atunci inse se simte numai decatú ce este in stare sa produca numai căte unu colosu singuraticu de ghiatia, ratacitu in apele nô-

lor'a ale Turciei suntu asemenea organizate dupa sistemele cele mai recente; ele au pusti cu acu, carabine Minie, tunuri Krupp; si in numeru ele suntu multu mai forte de cătu cum aru crede cine-va la prim'a ivire. Dela emanciparea loru, tóte silentiele acestor provincii s'au indreptat in adeveru de acésta parte. Ele au voit, mai nainte de tóte, sa aiba o armata. Ele au sacrificat, spre a ajunge la acestu scopu, cea mai frumosa parte a veniturilor loru.

Muntenegrul, spre exemplu, acestu statu, micu a cărui populatiune, dupa cum amu mai spus'o de curendu, de abia aru fi de ajunsu că sa populeze unu suburbii a Vienei; acestu statu pote, cu tóte acestea, sa puna pre picioru de resbelu o armata de doue-dieci si cinci mii ómeni. Toti cetatienii sei suntu soldati, dela 17 pâna la 50 de ani; si principatul poseda arsenale forte bine provisiunate spre a-i armá pre toti intr'unu modu convenabilu. Artileria sea se compune de 7 baterii de munte, de 2 pâna la 4 piese fia-care, cu totulu 24 tunuri.

Serbi'a n'are decatú o forte slaba armata permanenta, spre a nu-si ruiná financiele. Trupele inse din care se compune forméza in realitate cadrele armatei natiunale, care este totu-déun'a gat'a de a fi imediatu organizațata. Prim'a radicare pote sa dea, cu armat'a permanenta, unu totalu de 92,300 ómeni. Ultim'a radicare, care aru fi asemenea chiamata sub arme in casu de periculu, este de 47,100 ómeni. In definitivu, armat'a serba, pre picioru de resbelu, si mai alesu in vederea unei lupte atatú de decisive, aru putea sa fia radicata la 139,400 ómeni. Ea poseda mai bine de trei-dieci mii cai si 188 piese de artillerie.

Romani'a poseda o armata permanenta de 42,000 ómeni, o armata teritoriala de 47,000 si o rezerva de 43,000, cu totulu 132,000 ómeni minunat disciplinati, obicinuiti cu marșuri si exercitiuri continue, forte bine echipati si inarmati. Aceasta armata nu poseda mai putien de 288 tunuri.

In sumariu, cele trei principale crestine vasale Portiei, aru putea, adunandu-si puterile, sa opuna aproape trei sute mii ómeni la cele trei sute patru-dieci de mii ai armatei turcesci, si sa faca sa tune contr'a ei mai bine de cinci sute de tunuri.

In aceste conditiuni, lupt'a aru putea sa fia lunga, teribila, desastrósa; si cine-va intielege forte usioru de ce tóte silentiele puterilor celor mari s'au concentrat, pre tempulu afacerii dela Podgoriti'a, asupr'a acestui punctu esential: a localisá lupt'a, a o impiedecá sa se intinda, déca nu voru putea sa o impedece de a isbueni.

„Le Danube.“

### O scurta recenzie asupr'a Catechismului micu, ce se propune in scioile poporali confessionale greco-orient.

Branu in 22 Ian. v. 1875.

(Fine)

Precum nici unu omu pre lume nu este fara peccatu, asiá si lucrulu facutu de omu nu pote fi fara de peccate; a-si inchipui cine-va contrariul, aru fi cea mai mare absurditate.

Prin urmare eu nu pretindu, căci totu asemenea absurditate aru fi a pretinde compunerea unui manualu fara defecte; dara avemu totu dreptulu a asteptá si chiaru a pretinde compunerea manualelor cătu se pote cu defecte mai putiene, séu mai bine disu: cătu se pote dupa unu metodu mai usioru si mai lesne ducatoriu la scopu. Dara apoi unu manualu de scola, si inca tocmai studiulu de religiune — Catechismulu, — cum au potutu remanea de atat'a tempu pâna acum, cu atatea si asiá mari defecte, eu nu-mi potu inchipui. Eu cunosc acestu Ca-

techismu din esperinti'a-mi si practică propria, si afirmu cu tóta puterea cuventului meu, ca acestu manualu — studiu de Religiune, nici de cum nu pote corespunde, nici pote duce la sublimul scopu, la care tientesce si trebuie sa duca studiulu Religiunei.

Deci eu dorescu ba ceru si pretindu compunerea altui Catechismu, cu totulu nou, in litere, stilu si in cunprinsu, in urmatorulu modu:

a) Catechismulu in sciole — că studiu de Religiune, — a se scrie, tiparí si dă scolarilor cu litere latine;

b) Cele trei elemente ideali crestinesci, adeca: credint'a, dragostea si nadejdea, a se desbate, compune si propune, pentru clasele II elementarie intregi, dara forte pre scurtu si la intielesu. Iéra pentru clas'a III si IV, iéra tóte, dara aici, a se tractá mai pre largu si la intielesu. Adeca eu dorescu compunerea unui singuru manualu că studiu de Religiune pentru norm'a intréga, inse impartitul dupa clase; iéra materi'a lucrata si asidiata, cătu se pote dupa principiile teologice ale asiediamintelor nóstre bisericesci, si dupa acelea ale pedagogiei moderne.

c) Intrebările a se pune — fia care, deplinu, intregi si la intielesu.

d) In responsuri sa se cuprindă si intrebările; căci numai asiá se pote scolarilor deprinde a vorbi in construcțiuni intregi, bine si la intielesu.

e) Aflu necesariu a se face si unele notitie cu exemple si asemenari, pentru invetiatoriu — că sa pote explicá cu atatú mai bine si mai usioru scolarilor sei intielesulu principiilor religionarie; aceste notitie potu serví pentru invetiatoriu de totu atatea directive metodice; si in fine

f) Aflu de neaperata trebuința culegerea mai multor pasagie, ca citate din s. Scriptura, la tóte afirmatiunile si negatiunile ce vinu inainte in Catechismu; acestea, inca a se pune că note alaturate la Catechismu; fiindu apoi Catechismulu provediutu cu astfelui de citate puternice din s. Scriptura, invetiatoriulu va fi in stare a inradiciná in scolari semnamentele cele religiose si ai face intru adeveru crestini buni si adeverati intarindu-i in acele, — de o parte; iéra de alta parte va fi in stare a combate vitiulu si tóte scaderile din scolari cu tóta puterea cuventului; si apoi iéta in modulu acest'a — credin eu, — se pote ajunge scopulu la care tientest studiulu regiliunei, cu adeveratu si sigur.

Acésta este parerea si convingerea mea individuala, sprinuita inse in unanimitate de intregu corpulu invetatorescu braneanu in siedint'a conferintie din 2 Ianuariu v. 1875.

Vomu vedé inse si parerile altor corporatiuni didactice.

Aici e vorba de schimbări si reforme in studiulu religiunei; corporile didactice inse potu numai a-si dă parerea, dara alta putere nu au, ca tóta competitint'a cade si sta in puterea si bun'a voint'a maritulu sinodu episcopal; deci noi mai intaiu avemu sa ne descoperim si impartasim parerile unii cu altii prin jurnalistica si in urma a rogá premaritulu sinodu episcopal, déca asta de bine a ne incuviintá cererea.

Dorescu sa audiu si parerile altor corporatiuni invetatoresci.

Teodoru Popu  
inv. primariu.

Domnule redactoru! In nr. 9 din „Column'a traiana“ pre anulu 1873 amu publicat o lista de dñuariele române ce au aparut in Dac'a traiana, dela anulu 1825 pâna la Iuliu 1873; iéra in nr. 1 din ciitat'a fóia pre anulu 1874, amu publicat unu suplementu la acea lista, care contine dñuariele ce aparusera dela Iuliu pâna la Decembrie anulu espirat.

Continuandu acca lucrare, amu onore a

ve alatură o lista de diuariile ce au apărut în anul 1874 în provincie Daciei lui Traian; recunoscu că acea lista e ne-completa, fiindu-mi cu greu a-mi putea procură totă diuariile române ce apără în Dacie, Ungaria și Austria; astfel încă că această lista o potu completa fratii nostri de preste Milcovu, de preste Oltu și de preste Carpati.

La această lista, alaturu o mică însemnare de căte-va diuarie, din diferite epoci, descoperite în urmă publicarea listei din nr. 9 a „Columnei”, spre a se putea completa diuariile din anii la care se referă.

De vomu compară lista diuarielor pre anii 1873 și 1874, observăm:

1. Ca în anul 1873 au apărut 103 diuare, din cari 20 au tratat despre literă, arte, științe, instrucțiune, istorie, educație, etc.; 5 diuare umoristice, 6 oficiale; și restul de 72 politice. În anul 1874, au apărut 110 diuare, din cari 22 scientifice, literare, istorice, etc.; 7 umoristice, 7 oficiale; și restul de 73, politice.

2. Ca în anul 1874 au incetat vre o 40 diuarie din cele ce au apărut în anul 1873, adecă mai jumătate din numerul total al diuarielor; ceea ce se poate atribui la lipsa de fonduri și de ceteriori; astfel încă un mare număr de diuare apară și dispara pe fia-care anu, că acele efemere cari nascu cu resaritul sărelui si se stingu deodata cu apunerea sărelui.

3. Între diuariile ce au apărut în acești doi ani, vedem unele purtând titluri escentrice pompöse cari în genere nu corespund cu titlul si cu ideile autorului, adecă cu scopul ce-si propune, precum: Lumină, Impartialul, Adeverul, Tribuna, Democratul, Descentralizarea, Despreptarea, Opiniunea publică, Dreptatea, Cugetul tierei, Poporul, Fulgerul, Tunetul, Cetățenul, Fiul Romaniei, Flagelul.\*)

Asemenea fanfaronade, neimplinirea angajamentelor din partea redactorilor către abonanți, nici în privința programelor nici a predării diuarielor cum si alte cause, au produs apathie, desgustu pentru organele de publicitate; astfel încă nici materiile importante a unor, nici critica altor nu mai facu o impressioane, cum facea la începutul emancipării presei; d'abia căte-va organe serioase atragu atenținea publicului inteliginte.

Primiti, domnule redactoru, etc.

C. D. Aricescu.

### L I S T A

de diuariile ce au apărut în Dacie traiana  
în anul 1874.

In Bucuresci: Monitorul oficialu, Românul, Press'a, Column'a lui Traianu, Trompet'a Carpatiloru, Viitorul, Le Jurnal de Bucarest, Analele Societăției academice, Prevestitorul, Reform'a, Telegraful, Poporul, Revist'a contemporana, Ghimpele (umoristic), Parapostisitii (umoristica), Buletinul Curtiei de casatie, Descentralizarea (căte-va numere), Diu'a, Moniteurs des annonces, Monitorul ștei, Monitorul literariu, Foi'a societăției Renascerea, Dreptul, Revist'a scientifica, Gazet'a medico-chirurgicala, Ol'tul (de d. Macedonski), "H" Ios (Aurora), La correspondance de Roumanie (Fr. Damé), Inginerul, Econom'a naționala (supl. la Revista scientifica), Gazet'a medicala, Curierul financiaru, Nô'a Gazeta (despre industria si educatia), La Roumanie, Lucratorul român, Fiul Romaniei, Tipograful român, Asmodeu (umoristic), Αστεράλος (Paschidi), Mistri'a (francmasonic), Curierul familiei, Despreptarea, Opiniunea publică, Biserica ortodoxa română, La Roumanie contemporane, Curierul de Bucuresci, Schitul român din muntele Athos, Archiv'a rurala, Desbaterile Senatului.

In Craiova: Lumină, Gazet'a Craiovei; Adeverul, Aurora Craiovei, Curierul Craiovei, Oltenia, Post'a Craiovei, Monitorul comunei Craiova.

La Turnu-Magurele: Teleormanul.

\*) În anul 1859 aparuse în Bucuresci o foia cu titlul stravagant „Aripiile furătoare.”

\*\*) „Priculiciul” lipsește. R. T. R.

\*\*) Nôuă nu ne este cunoscutu nimică despre diurnalele aceste. Red. „T. R.”

(1-3)

Redactoru respundietoriu: Nicolau Cristea.

Editor'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.

(3-12)

Redactoru respundietoriu: Nicolau Cristea.

Editor'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.

(3-12)

Redactoru respundietoriu: Nicolau Cristea.

Editor'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.

(3-12)

Redactoru respundietoriu: Nicolau Cristea.

Editor'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.

(3-12)

Redactoru respundietoriu: Nicolau Cristea.

Editor'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.

(3-12)

Redactoru respundietoriu: Nicolau Cristea.

Editor'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.

(3-12)

Redactoru respundietoriu: Nicolau Cristea.

Editor'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.

(3-12)

Redactoru respundietoriu: Nicolau Cristea.

Editor'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.

(3-12)

Redactoru respundietoriu: Nicolau Cristea.

Editor'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.

(3-12)

Redactoru respundietoriu: Nicolau Cristea.

Editor'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.

(3-12)

Redactoru respundietoriu: Nicolau Cristea.

Editor'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.

(3-12)

Redactoru respundietoriu: Nicolau Cristea.

Editor'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.

(3-12)

Redactoru respundietoriu: Nicolau Cristea.

Editor'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.

(3-12)

Redactoru respundietoriu: Nicolau Cristea.

Editor'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.

(3-12)

Redactoru respundietoriu: Nicolau Cristea.

Editor'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.

(3-12)

Redactoru respundietoriu: Nicolau Cristea.

Editor'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.

(3-12)

Redactoru respundietoriu: Nicolau Cristea.

Editor'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.

(3-12)

Redactoru respundietoriu: Nicolau Cristea.

Editor'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.

(3-12)

Redactoru respundietoriu: Nicolau Cristea.

Editor'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.

(3-12)

Redactoru respundietoriu: Nicolau Cristea.

Editor'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.

(3-12)

Redactoru respundietoriu: Nicolau Cristea.

Editor'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.

(3-12)

Redactoru respundietoriu: Nicolau Cristea.

Editor'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.

(3-12)

Redactoru respundietoriu: Nicolau Cristea.

Editor'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.

(3-12)

Redactoru respundietoriu: Nicolau Cristea.

Editor'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.

(3-12)

Redactoru respundietoriu: Nicolau Cristea.

Editor'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.

(3-12)

Redactoru respundietoriu: Nicolau Cristea.

Editor'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.

(3-12)

Redactoru respundietoriu: Nicolau Cristea.

Editor'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.

(3-12)

Redactoru respundietoriu: Nicolau Cristea.

Editor'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.

(3-12)

Redactoru respundietoriu: Nicolau Cristea.

Editor'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.

(3-12)

Redactoru respundietoriu: Nicolau Cristea.

Editor'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.

(3-12)

Redactoru respundietoriu: Nicolau Cristea.

Editor'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.

(3-12)

Redactoru respundietoriu: Nicolau Cristea.

Editor'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.

(3-12)

Redactoru respundietoriu: Nicolau Cristea.

Editor'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.

(3-12)

Redactoru respundietoriu: Nicolau Cristea.

Editor'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.

(3-12)

Redactoru respundietoriu: Nicolau Cristea.

Editor'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.

(3-12)

Redactoru respundietoriu: Nicolau Cristea.

Editor'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.

(3-12)

Redactoru respundietoriu: Nicolau Cristea.

Editor'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.

(3-12)

Redactoru respundietoriu: Nicolau Cristea.

Editor'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.

(3-12)

Redactoru respundietoriu: Nicolau Cristea.

Editor'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.

(3-12)

Redactoru respundietoriu: Nicolau Cristea.

Editor'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.

(3-12)

Redactoru respundietoriu: Nicolau Cristea.

Editor'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.

(3-12)

Redactoru respundietoriu: Nicolau Cristea.

Editor'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.

(3-12)

Redactoru respundietoriu: Nicolau Cristea.

Editor'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.

(3-12)